

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – «ATHENS MBA»

ΜΕΡΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: Ευελπίδων 47Α & Λευκάδος 33, 113 62 Αθήνα. Τηλ.: 2108203690
E-mail: athensmba@aueb.gr / <https://athensmba.aueb.gr>

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ)

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ATHENS MBA»

2024 - 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΕ.....	4
3. ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ.....	6
4. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΕ	7
Α.1. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	7
Α.2. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	8
Β.1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	8
Β.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ, ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Η ΕΝΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ (ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ)	8
Γ.1. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	8
Γ.2. ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ.....	8
5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΕ – ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΟΜΗ	9
5.1 ΕΞΩΦΥΛΛΟ	9
5.2 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΕ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	9
5.3 ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ -ΠΙΝΑΚΩΝ	10
5.4 ΣΥΝΟΨΗ (ΠΕΡΙΛΗΨΗ)	10
5.5 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΜΑ	10
5.6 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.....	10
5.7 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	12
5.8 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	12
5.9 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	13
5.10 ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ	13
5.11 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	16
6. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ	17
7. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ – ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ.....	18
7.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ (PLAGIARISM);.....	18
7.2 ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	18
8.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΕ	19
9. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΔΕ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΟΠΑ	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΕ	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΕ	22

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο συγκεκριμένος οδηγός έχει δημιουργηθεί για να διευκολύνει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Διδρυματικού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ) στη Διοίκηση Επιχειρήσεων - "Athens MBA" στην εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας (ΔΕ) τους. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να δώσει τις απαραίτητες κατευθύνσεις και να αναλύσει τις βασικές παραμέτρους που σχετίζονται με τη συγγραφή μιας ΔΕ, προκειμένου να πληροί υψηλά ακαδημαϊκά κριτήρια.

Η εκπόνηση ΔΕ είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού προγράμματος και η συγγραφή της αποτελεί μια από τις πιο δημιουργικές προκλήσεις αυτού του προγράμματος. Προσφέρει στους φοιτητές την ευκαιρία να αξιοποιήσουν γνώσεις και ικανότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και να διεξάγουν έρευνα με την καθοδήγηση ενός επιβλέποντος καθηγητή επιλέγοντας σε θέμα της επιλογής τους.

Η ΔΕ εκπονείται με τους γενικά παραδεκτούς επιστημονικούς κανόνες, αλλά επιτρέπει διαφοροποιήσεις βάσει της ιδιοσυγκρασίας του κάθε φοιτητή. Στη συνέχεια ακολουθούν βασικές κατευθύνσεις.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΕ

Η κατάρτιση της ΔΕ συνιστά διαδικασία που δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να δημιουργήσουν ένα γραπτό έργο με θέμα της επιλογής τους σε μεγαλύτερο βάθος από ότι ήταν προηγουμένως δυνατό σε άλλες διδακτικές ενότητες του προγράμματος σπουδών.

Το ταξίδι της ΔΕ περιγράφεται σχηματικά ως ακολούθως:

Σχήμα 1. Διαδικασία Κατάρτισης ΔΕ

Αρχικά οι φοιτητές καλούνται να πάρουν δύο σημαντικές αποφάσεις.

Η πρώτη απόφαση αφορά στην **επιλογή της ερευνητικής περιοχής** στην οποία θα επιθυμούσαν να εστιάσουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους. Η έρευνα για την εκπόνηση της ΔΕ πρέπει να έχει ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά και να πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Μια ΔΕ θα πρέπει να έχει επιστημονική πρωτοτυπία ή/και να προσθέτει γνώση σε συγκεκριμένη θεματική περιοχή ή/και να αποτελεί εφαρμογή υπάρχουσας γνώσης για επίλυση προβλημάτων βιομηχανικού/επιχειρησιακού ενδιαφέροντος. Μπορεί, δηλαδή, να συνιστά σύνθεση υπαρχόντων θεμάτων, συνδυασμό υπάρχοντος και νέου θέματος, αναπαραγωγή υπάρχοντος θέματος σε άλλο πλαίσιο (π.χ. νέο δείγμα) ή και μελέτη εφαρμογής σε ιδιαίτερες συνθήκες (π.χ. εφαρμογή γνωστών τεχνικών σε νέο περιβάλλον). Οι φοιτητές ενδείκνυται να επιλέξουν θέμα που εμπλουτίζει στο μέγιστο τις γνώσεις τους και συνεισφέρει στην επίτευξη των επαγγελματικών τους στόχων. Η επιλογή θέματος μπορεί να προκύψει είτε από ιδέες που εμπνεύστηκαν σε διαλέξεις ή συζητήσεις κατά μήκος της εκπαιδευτικής διαδικασίας είτε από μαθήματα κατά τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών είτε από την εργασιακή τους εμπειρία είτε από τα γενικότερα ενδιαφέροντά τους. Παράλληλα, για τη βέλτιστη δυνατή επιλογή απαιτείται ανασκόπηση τόσο της ελληνικής όσο και της διεθνούς βιβλιογραφίας (άρθρα, μελέτες, βιβλία, κτλ.).

Η δεύτερη απόφαση αφορά την **επιλογή επιβλέποντος καθηγητή**. Γνωρίζοντας ότι οι διδάσκοντες δεν είναι υποχρεωμένοι να αναλάβουν την επίβλεψη ΔΕ και ότι έχουν όριο στον αριθμό που δικαιούνται να επιβλέψουν, κάθε φοιτητής πρέπει θέσει ευρύχωρα περιθώρια χρόνου μέχρι να καταλήξει σε επιβλέποντα καθηγητή που κάνει αποδεκτό το αίτημά του για θέμα που βεβαίως συγκλίνει με τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα. Σε αυτό το στάδιο, με την καθοδήγηση του επιβλέποντος καθηγητή, ο φοιτητής καλείται να επιλέξει το είδος της έρευνας που επιθυμεί να εκπονήσει (βλ. Ενότητα 4 - Σχήμα 2).

Οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η ΔΕ συνιστά δικό τους δημιούργημα και η επιτυχία ή η αποτυχία της θα εξαρτηθεί τελικά από τη δική τους δέσμευση και προσπάθεια.

Μετά τον καθορισμό και τη σαφή οριοθέτηση του προτεινόμενου θέματος οι φοιτητές θα πρέπει να συμπληρώσουν και να **υποβάλουν εμπρόθεσμα την ερευνητική τους πρόταση** στη Γραμματεία του Προγράμματος με κοινοποίηση στον επιβλέποντα καθηγητή. Η ερευνητική πρόταση της ΔΕ ενδείκνυται να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Τίτλο διατριβής
- Σύντομη περιγραφή θέματος και της συνεισφοράς του
- Συνοπτική περιγραφή μεθόδου έρευνας / μεθόδου ανάπτυξης εργασίας

Οποιαδήποτε μεταβολή στον τίτλο/ θέμα της ΔΕ μπορεί να γίνει μόνο με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή.

Ο ρόλος του επιβλέποντος είναι να προσφέρει γενικές συμβουλές και καθοδήγηση σε κάθε στάδιο της έρευνας αλλά και στη συγγραφή του τελικού κειμένου. Οι φοιτητές ενδείκνυται να κάνουν τουλάχιστον 3-4 συναντήσεις με τον επιβλέποντα καθηγητή στα βασικά στάδια της διαδικασίας εκπόνησης της ΔΕ.

Για τον λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να γίνει **ορισμός χρονοδιαγράμματος** για κάθε στάδιο της ΔΕ αλλά και για τις συναντήσεις με τον επιβλέποντα καθηγητή. Το χρονοδιάγραμμα καταρτίζεται σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Για την επιτυχή ολοκλήρωση της ΔΕ χρειάζεται οργανωμένος και συστηματικός τρόπος δράσης. Ένα ορθό χρονοδιάγραμμα συμβάλλει στην έγκαιρη συγγραφή των κεφαλαίων της εργασίας, καθώς περιλαμβάνει σημαντικά ορόσημα, όπως:

- την ημερομηνία ολοκλήρωσης βιβλιογραφικής ανασκόπησης
- την ημερομηνία ολοκλήρωσης ερευνητικού εργαλείου (π.χ. ερωτηματολόγιο),
- το χρονικό διάστημα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων
- το χρονικό διάστημα συγγραφής των συμπερασμάτων
- το χρονικό περιθώριο για υποβολή και τελική έγκριση του κειμένου από τον επιβλέποντα καθηγητή

Όσον αφορά τη συγγραφή της ΔΕ πρέπει να δοθεί προσοχή στο τρίπτυχο **Δομή – Περιεχόμενο - Παρουσίαση**. Μια ολοκληρωμένη ΔΕ πρέπει να μεταφέρει το μήνυμα της έρευνας συνοπτικά και καθαρά. Οι ανακρίβειες στα δεδομένα, στις

μεθόδους και τεχνικές, στις βιβλιογραφικές αναφορές συνιστούν σημαντικές ατέλειες μιας ΔΕ, οι οποίες παράλληλα με την έλλειψη δομής, τα ορθογραφικά και συντικά λάθη ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικές αναθεωρήσεις ή ακόμη και σε απόρριψη της ΔΕ. Το περιεχόμενο και τα επιχειρήματα πρέπει να ρέουν λογικά και με συνέπεια σε όλη την έκταση της ΔΕ και συνεισφέρουν στο υπό εξέταση θέμα.

Αφού ολοκληρωθεί η συγγραφή της ΔΕ, έπεται η **έγκριση της ΔΕ** από τον επιβλέποντα καθηγητή και στη συνέχεια η **οριστική υποβολή της**.

3. ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

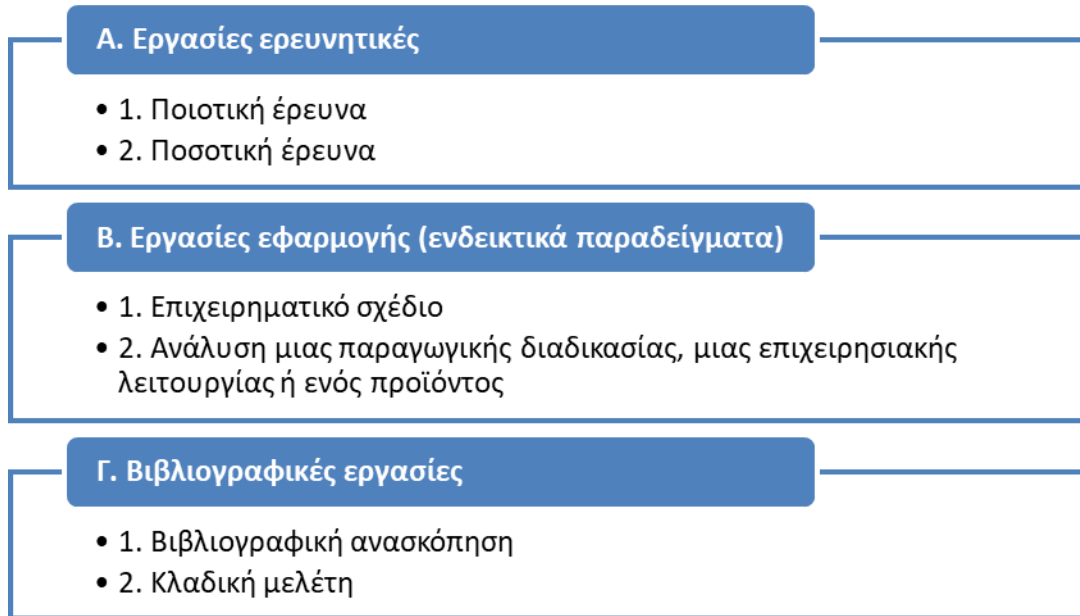
Για την εκπόνηση της ΔΕ χρήσιμο είναι οι φοιτητές να γνωρίζουν τα παρακάτω βασικά σημεία:

1. Η εκπόνηση ΔΕ είναι υποχρεωτική και εκπονείται από τους εγγεγραμμένους φοιτητές μερικής φοίτησης μετά το Δ' εξάμηνο σπουδών.
2. Κάθε εγγεγραμμένος φοιτητής είναι υποχρεωμένος να καταθέσει εγγράφως στο 2ο έτος (την περίοδο του Ιουνίου) αίτηση στην γραμματεία με τον προτεινόμενο τίτλο της ΔΕ, καθώς και τον προτεινόμενο επιβλέποντα καθηγητή.
3. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική. Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να περιλαμβάνεται εκτεταμένη σύνοψη (περίληψη) στην ελληνική.
4. Το κείμενο πρέπει να είναι άρτιο σε δομή και περιεχόμενο με ισόρροπη ανάπτυξη των επιμέρους ενοτήτων, προκειμένου να ανταποκρίνεται σε προδιαγραφές επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών.
5. Ενθαρρύνεται η χρήση πινάκων και εικονογραφήσεων όπως σχήματα και πίνακες, ως οπτικά μέσα που υποστηρίζουν και ενισχύουν τα γλωσσικά επιχειρήματα.
6. Μια ΔΕ θα πρέπει να είναι αποκλειστικά το αποτέλεσμα της προσπάθειας που πραγματοποιείται από τον φοιτητή. Δεν επιτρέπεται η συνεργασία των φοιτητών στο πλαίσιο της προετοιμασίας μιας ΔΕ.
7. Είναι σημαντικό οι φοιτητές να γνωρίζουν για την λογοκλοπή (plagiarism) (βλ. για παράδειγμα, <https://www.turnitin.com/solutions/plagiarism-prevention>), αλλά και τις σχετικές οδηγίες στον ιστότοπο του ΟΠΑ (βλ. <https://www.aueb.gr/el/content/%CE%BF%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-turnitin>).

4. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΕ

Η ΔΕ που οι φοιτητές καλούνται να εκπονήσουν θα πρέπει να ανήκει σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

Σχήμα 2. Κατηγορίες ΔΕ

A.1. Ποσοτική έρευνα¹

1. Καταγραφή γνώσης που έχει παραχθεί στο υπό εξέταση θέμα (π.χ. βιβλιογραφική ανασκόπηση ανταγωνιστικών στρατηγικών).
2. Εννοιολογικό πλαίσιο για το υπό εξέταση θέμα, δηλαδή σχηματική απεικόνιση των εννοιών (μεταβλητών) που θα εξεταστούν και των σχέσεων μεταξύ τους). Για παράδειγμα, σχηματική απεικόνιση της επίδρασης ανταγωνιστικών στρατηγικών στην εταιρική απόδοση.
3. Δημιουργία εργαλείου για τη μέτρηση των εννοιών του υπό εξέταση θέματος (π.χ. δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις για ανταγωνιστικές στρατηγικές και απόδοση) και συλλογή δεδομένων σε συγκεκριμένο δείγμα.
4. Στατιστική ανάλυση βάσει εννοιολογικού πλαισίου (μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης, σύγκριση μέσων όρων μέσω t-test, ANOVA, κτλ.) .
5. Αποτύπωση αποτελεσμάτων στατιστικής ανάλυσης και συμπεράσματα (π.χ. πως η συγκεκριμένη έρευνα συνεισφέρει στην υπάρχουσα γνώση για την επίδραση ανταγωνιστικών στρατηγικών στην εταιρική απόδοση).

¹ Αυτή η κατηγορία ΔΕ επιλέγεται από σημαντικό αριθμό φοιτητών.

A.2. Ποιοτική έρευνα

1. Προσδιορισμός ερευνητικών ερωτημάτων
2. Ορισμός δείγματος και συλλογή δεδομένων (π.χ. ερωτηματολόγιο, οδηγός συνέντευξης)
3. Ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων (transcription analysis, content analysis, textual analysis, interpretive analysis, κτλ.)
4. Σύνθεση και διαμόρφωση εννοιολογικού πλαισίου
5. Αποτύπωση αποτελεσμάτων και συμπεράσματα

B.1. Επιχειρηματικό σχέδιο

Περιγραφή νέας επιχείρησης ή επέκταση δραστηριότητας υπάρχουσας επιχείρησης για συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα (π.χ. 3 έτη, 5 έτη). Η δομή του κειμένου θα αποφασισθεί σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Το κείμενο θα τεκμηριώνει την κερδοφορία και βιωσιμότητα του προτεινόμενου εγχειρήματος.

B.2. Ανάλυση μιας παραγωγικής διαδικασίας, μιας επιχειρησιακής λειτουργίας ή ενός προϊόντος (μελέτη περίπτωσης)

Εντοπισμός μελέτης περίπτωσης / επιχείρησης. Καθορισμός προβλήματος προς επίλυση (μπορεί να αφορά πρόβλημα ή βελτίωση που θέλουμε να πετύχουμε). Εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών που αποκτήθηκαν κατά τη φοίτηση στο Athens MBA για την επίλυση του προβλήματος. Η δομή του κειμένου θα αποφασισθεί σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Το κείμενο θα παραθέτει συμπεράσματα και προτάσεις.

Γ.1. Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Επιλογή θέματος και λεπτομερής καταγραφή της γνώσης που έχει παραχθεί σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με συνοχή χρονολογικά ή/και ανά επιμέρους ενότητα του θέματος. Η δομή του κειμένου θα αποφασισθεί σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Το κείμενο θα παραθέτει συμπεράσματα και προτάσεις.

Γ.2. Κλαδική μελέτη

Επιλογή του υπό εξέταση κλάδου και λεπτομερής καταγραφή ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με συνοχή χρονολογικά ή/και ανά επιμέρους ενότητα του θέματος. Η δομή του κειμένου θα αποφασισθεί σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή. Το κείμενο θα παραθέτει συμπεράσματα και προτάσεις.

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΕ – ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΟΜΗ

Η ΔΕ προτείνεται να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία και κεφάλαια:

Εξώφυλλο
Υπεύθυνη Δήλωση Εκπόνησης ΔΕ (βλ. Παράρτημα 1)
Ευχαριστίες
Πίνακας Περιεχομένων
Συντομεύσεις - αρκτικόλεξα (abbreviations)
Σύνοψη (Περίληψη)
Κεφάλαιο 1 Εισαγωγή στο Θέμα
Κεφάλαιο 2 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση
Κεφάλαιο 3 Ερευνητική Μεθοδολογία
Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα
Κεφάλαιο 5 Συμπεράσματα
Αναφορές
Κατάλογος Σχημάτων
Κατάλογος Πινάκων
Κατάλογος Εικόνων
Παραρτήματα

5.1 Εξώφυλλο

Το εξώφυλλο της ΔΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω:

- Λογότυπο του προγράμματος
- Τίτλο της εργασίας
- Ονοματεπώνυμο Φοιτητή
- Ονοματεπώνυμο Επιβλέποντα Καθηγητή
- Ημερομηνία

5.2 Υπεύθυνη Δήλωση Εκπόνησης ΔΕ - Ευχαριστίες

Η δεύτερη σελίδα περιλαμβάνει υπεύθυνη δήλωση (βλ. Παράρτημα 1). Προαιρετικά μπορεί να ακολουθεί τρίτη σελίδα με ευχαριστίες.

5.3 Πίνακας Περιεχομένων - Κατάλογοι Σχημάτων - Πινάκων

Ο πίνακας περιεχομένων της ΔΕ κάνει αναφορά στο σύνολο των στοιχείων και κεφαλαίων που περιλαμβάνονται στην εργασία. Προαιρετικά μπορεί να παρατεθεί και πίνακας με τυχόν συντομεύσεις - αρκτικόλεξα (abbreviations) που έχουν χρησιμοποιηθεί εντός της ΔΕ.

5.4 Σύνοψη (Περίληψη)

Ακολουθεί η σύνοψη της εργασίας που συνιστά μικρογραφία της ΔΕ και όχι περιγραφή του πίνακα περιεχομένων. Συγκεκριμένα στη σύνοψη γίνεται αναφορά σε όλες τις επιμέρους ενότητες, όπως στόχους, μεθοδολογία, αποτελέσματα/συμπεράσματα. Αν η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής εργασίας είναι η αγγλική, πρέπει να περιλαμβάνεται εκτεταμένη περίληψη στην ελληνική.

Συνολικά, στο κείμενο της ΔΕ ενδείκνυται η χρήση ενεστώτα (π.χ. στην εργασία παρουσιάζεται) ή αορίστου (π.χ. αναφέρθηκε ότι) και όχι μέλλοντα (π.χ. στην εργασία θα παρουσιαστεί), καθώς ο αναγνώστης διαβάζει την εργασία όταν αυτή έχει ολοκληρωθεί.

5.5 Εισαγωγή στο Θέμα

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται εισαγωγή και περιγραφή του θέματος που ερευνάται. Στην ενότητα αυτή περιγράφεται το πλαίσιο, δηλαδή, το γενικότερο υπό διερεύνηση θέμα. Δίνονται οι βασικοί ορισμοί για τους όρους που χρησιμοποιούνται. Ορίζεται το «πρόβλημα» ή το «θέμα ενδιαφέροντος» (problem statement) που χρήζει διερεύνησης και επισημαίνεται η χρησιμότητα της συγκεκριμένης ΔΕ (γιατί είναι σημαντικό αυτό που κάνουμε;). Στη συνέχεια διατυπώνονται συγκεκριμένα και με σαφήνεια τα ερωτήματα (research questions) και οι στόχοι (objectives) της ΔΕ. Τέλος, το κεφάλαιο της εισαγωγής χρήσιμο θα ήταν να ολοκληρωθεί με μια σύντομη περιγραφή των υπόλοιπων κεφαλαίων της ΔΕ.

5.6 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση πρέπει να συνοψίσει, αξιολογήσει και συγκρίνει τα έργα (μοντέλα, έρευνες, θεωρίες, κτλ.) που έχει αναπτυχθεί στο υπό εξέταση θέμα. Μια ΔΕ καλής ποιότητας δείχνει την εξοικείωση και την πλήρη κατανόηση της σχετικής βιβλιογραφίας σε διεθνές επίπεδο. Ο αναγνώστης πρέπει να πειστεί ότι έχει εξεταστεί το βιβλιογραφικό υπόβαθρο ώστε να μπορεί να εξελιχθεί με τη συγκεκριμένη ΔΕ το υπό εξέταση θέμα σε συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο (τομέας, χώρος).

Πηγές αναζήτησης βιβλιογραφίας αποτελούν επιστημονικά περιοδικά, βιβλία, πρακτικά συνεδρίων, βιβλία συναφών με το θέμα της ΔΕ μαθημάτων, καθώς και κάθε άλλο επιστημονικό έργο, στο οποίο οι φοιτητές έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονική/έντυπη μορφή. Σε ηλεκτρονική μορφή, η ανασκόπηση βιβλιογραφίας μπορεί να γίνει με αναζήτηση λέξεων-κλειδιά για το υπό εξέταση θέμα σε βάσεις δεδομένων, όπως οι Google Scholar, Scopus database, Science Direct database και

άλλες. Οι τρόποι μελέτης και καταγραφής της σχετικής βιβλιογραφίας ενδέχεται να ποικίλλουν. Για παράδειγμα, οι σχετικές έρευνες θα μπορούσαν να παρατεθούν είτε βάσει χρονικής αλληλουχία είτε βάσει διαφορετικών ερευνητικών προσεγγίσεων είτε βάσει συναφούς θεματολογίας.

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση ιδεατά καταλήγει στον εντοπισμό «κενού» στη βιβλιογραφία (literature gap). Πρόκειται για τον χώρο εκείνο που δεν έχει πλήρως ερευνηθεί και κάθε νέο έργο, όπως η ΔΕ, παράγει πρόσθετη γνώση.

Ολοκληρώνοντας τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, οι φοιτητές θα ήταν χρήσιμο να συνοψίσουν τη σχετική βιβλιογραφία στην υπό εξέταση θεματική περιοχή παραθέτοντας έναν πίνακα με τα κυριότερα άρθρα. Ακολουθεί ενδεικτικό παράδειγμα:

Authors	Type/methodology	Main findings	Performance measures	Sector	Country
Green <i>et al.</i> (1993)	Empirical/factor analysis	The results indicate the utility and applicability of Porter's typology in defining the behaviour of Portuguese industrial companies	–	Manufacturing	Portugal
Kim and Lim (1988)	Empirical/cluster analysis	Firms that pursued one of the pure strategies (low-cost, differentiation) performed better than firms that pursued combination strategies (stuck-in-the-middle)	Objective measures: return on assets, return on equity and sales growth rate	Electronics	Korea
Liff <i>et al.</i> , 1993	Empirical study/factor analysis	The results showed the applicability of Porter's (1980) framework	–	Watch manufacturing	People's Republic of China
Marques <i>et al.</i> (2000)	Empirical/cluster analysis	Two groups of firms with positive returns on equity pursue cost leadership strategies	Objective performance ratios: market share, growth rate in sales, return on equity, equity/liabilities, solvability	Crystal glass	Portugal
McNamee and McHugh (1989)	Empirical/descriptives	Firms which are most differentiated perform best	Subjective measure reflecting the degree of commitment (i.e., marketing, design) against average net profit before tax for firm size	Clothing	Ireland
Prince (1992)	Empirical/cluster analysis	The results confirmed that construction companies follow a classification of strategy type, which is similar in structure to Porter's (1980) generic strategies of cost leadership, product differentiation and focus	–	Construction	Canada

Τα παραπάνω ισχύουν κυρίως για τις ΔΕ που έχουν ερευνητική κατεύθυνση (βλ. Σχήμα 2 – Κατηγορία Α). Ωστόσο, μια ΔΕ μπορεί να έχει κατεύθυνση εφαρμογής γνώσεων σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή χώρο (μελέτη περίπτωσης), δηλαδή να στοχεύει στην ανάλυση μιας παραγωγικής διαδικασίας, μιας επιχειρησιακής λειτουργίας ή ενός προϊόντος (βλ. Σχήμα 2 – Κατηγορία Γ), με σκοπό τη διατύπωση προτάσεων για επίλυση προβλημάτων, βελτίωση διαδικασιών ή αύξηση παραγωγικότητας, κτλ. Στην περίπτωση αυτή η βιβλιογραφική ανασκόπηση σκοπό έχει να τεκμηριώσει τη σημασία της μελέτης και την καταλληλότητα των μεθόδων που θα χρησιμοποιηθούν.

5.7 Ερευνητική Μεθοδολογία

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφονται η μεθοδολογία σε βήματα, η επιλογή μεθόδων και εργαλείων, καθώς και ο τρόπος χρήσης τους. Εξαιρετικά βοηθητική είναι η δόμηση του συγκεκριμένου κεφαλαίου βάσει διαγράμματος ροής που παρουσιάζει τα βασικά βήματα/ σημεία σε εξελικτική διάταξη.

Σε εργασίες ερευνητικού προσανατολισμού (βλ. Σχήμα 2 – Κατηγορία Α), ο αναγνώστης θα έβρισκε τα παρακάτω, πολλές φορές δομημένα σε υποκεφάλαια:

- Φιλοσοφία της έρευνας ή ερευνητικό παράδειγμα που ακολουθήθηκε (induction / deduction, exploratory / descriptive / explanatory, quantitative / qualitative, constructive, action research, κτλ.).
- Μέθοδος έρευνας, όπου περιγράφουμε τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν (ποιοτική –ποσοτική). Αν χρησιμοποιήσαμε πάνω από μια χρησιμοποιούμε υποκεφάλαια.
- Στατιστικές μέθοδοι (μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης, σύγκριση μέσω t -test, ANOVA, transcription analysis, content analysis, textual analysis, interpretive analysis, κτλ.) και στατιστικά εργαλεία (SPSS, Stata, κτλ.) που χρησιμοποιούνται. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι οι στατιστικές μέθοδοι που επιλέγονται να ευθυγραμμίζονται με το εννοιολογικό πλαίσιο και τα ερευνητικά ερωτήματα της ΔΕ (π.χ. όταν διερευνώνται σχέσεις αιτίας – αιτιατού τότε θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης).
- Αιτιολόγηση των μεθόδων που επιλέχθηκαν (π.χ. γιατί επέλεξα να κάνω συνεντεύξεις;).
- Θέματα ηθικής κατά τη μελέτη (research ethics).

5.8 Αποτελέσματα

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα. Ενδείκνυται να γίνει σύνδεση με το προηγούμενο κεφάλαιο κάνοντας σύντομη αναφορά σε βασικά σημεία, όπως τον τρόπο ανάλυσης των δεδομένων. Το κεφάλαιο αυτό προσαρμόζεται σε περιεχόμενο ανάλογα με την κατηγορία της ΔΕ και συνιστά το βασικότερο μέρος του κειμένου. Όλες οι κατηγορίες ΔΕ περιλαμβάνουν ανάλυση δεδομένων, πρωτογενών και κατά περίπτωση δευτερογενών. Κάθε φοιτητής καλείται να παρουσιάσει πίνακες με τα εκτιμώμενα αποτελέσματα και να συζητήσει σχετικά. Τόσο οι πίνακες όσο και η συζήτηση αποτελεσμάτων ενδείκνυται να γίνουν με εύληπτο και κατανοητό τρόπο.

Το κεφάλαιο αυτό αξιολογεί κατά πόσο ο φοιτητής έχει κατανοήσει σε βάθος τον τρόπο διερεύνησης του εννοιολογικού του πλαισίου και τη σημασία της ερευνητικής μεθοδολογίας για να καταλήξει σε αξιόπιστα αποτελέσματα. Το περιεχόμενό του παράγει πρόσθετη γνώση για να καλυφθεί, στο μέτρο του εφικτού, το κενό στη βιβλιογραφία, όπως παρουσιάστηκε στη σχετική ανασκόπηση.

5.9 Συμπεράσματα

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αρχικά σύντομη υπενθύμιση των στόχων της ΔΕ (βλ. κεφάλαιο 1) παρουσιάζοντας τον βαθμό επίτευξής τους και τα βασικά αποτελέσματα (βλ. κεφάλαιο 4). Αξίζει να σημειωθεί ότι στην ενότητα αυτή δεν γίνεται επανάληψη προηγούμενων σημείων του κειμένου, αλλά παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της ΔΕ, τα οποία αναδεικνύουν τη συνεισφορά της σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

Σε θεωρητικό επίπεδο, αν η ΔΕ είναι ερευνητικού προσανατολισμού (βλ. Σχήμα 2 – Κατηγορία Α), πρέπει να συσχετιστούν τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας με αυτά που υπάρχουν στη βιβλιογραφία, προκειμένου να δει κανείς αν επιβεβαιώνονται ή όχι. Ταιριάζουν τα αποτελέσματά μας με ευρήματα προγενέστερων ερευνών; Με ποιες έρευνες συγκλίνουν; Με ποιες έρευνες αποκλίνουν; Μπορούν τα αποτελέσματα της ΔΕ να οδηγήσουν σε νέες θεωρίες; Υπάρχει δυνατότητα για νέο πεδίο έρευνας; Αν η ΔΕ έχει κατεύθυνση εφαρμογής γνώσεων (βλ. Σχήμα 2 – Κατηγορία Γ), απαραίτητο είναι να αναφερθούν προτάσεις για παρεμβάσεις ή ανασχεδιασμό.

Ιδιαίτερως σημαντική κρίνεται η εκτεταμένη σύνδεση των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης εργασίας με την ήδη προαναφερθείσα βιβλιογραφική ανασκόπηση, δηλαδή τις υπάρχουσες θεωρίες, τα υπάρχοντα μοντέλα και τα ευρήματα προγενέστερων ερευνών.

Σε πρακτικό επίπεδο, καταγράφεται πώς τα αποτελέσματα μπορούν να αξιοποιηθούν από διοικητικά στελέχη και υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε εθνικό ή/και διεθνές επίπεδο.

Στο κεφάλαιο αυτό, αξιολογείται η κριτική σκέψη του φοιτητή, δηλαδή κατά πόσο μπορεί να τεκμηριώσει την έρευνά του σε συνδυασμό με την υπάρχουσα γνώση σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, καθώς και με τρέχοντες προβληματισμούς και υπό συζήτηση διλήμματα.

Για να ολοκληρωθεί η ΔΕ και να συνιστά υψηλής ποιότητας κείμενο ενδείκνυται να γίνει αναφορά σε περιορισμούς (limitations) της εργασίας (π.χ. σε θέματα εννοιολογικού πλαισίου, μεθοδολογίας) και σε προτάσεις για μελλοντικό έργο, όπως συστάσεις, παρατηρήσεις, τρόπους βελτίωσης της υπάρχουσας εργασίας.

5.10 Τρόπος Καταγραφής Αναφορών και Κατάλογος Αναφορών

Οι αναφορές είναι οι παραπομπές στη βιβλιογραφία που βρίσκονται εντός του κειμένου μιας επιστημονικής εργασίας. *Υπάρχουν πολλά συστήματα για την καταγραφή των αναφορών σε μία ΔΕ.* Συνιστάται η χρήση του Harvard style ή της APA (American Psychological Association).

Βάσει αυτών των συστημάτων, στο εσωτερικό κείμενο της εργασίας για κάθε αναφορά αρκεί το επίθετο του συγγραφέα (ή των συγγραφέων) καθώς και το έτος, στο οποίο αναφέρεται το έργο του (τους). Αυτό δίνει τη δυνατότητα, όπως προαναφέρθηκε, να φανεί πότε χρησιμοποιούνται διατυπώσεις άλλων προσώπων.

Για παράδειγμα:

- Όπως αναφέρει ο Porter (1979) η δομή των 5 δυνάμεων ...
ή
- Η δομή των 5 δυνάμεων (Porter, 1984) είναι (όταν ο φοιτητής επιθυμεί να αναφερθεί σε μία πηγή)
ή
- Οι σύγχρονες επιχειρήσεις έχουν υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης (Kotler, 1993; Sriram, 1992; Hamel και Prahalad, 1994), δηλαδή όταν ο φοιτητής επιθυμεί να αναφερθεί σε παραπάνω δύο ή περισσότερες πηγές):

Όταν γίνεται αναφορά σε άρθρο/βιβλίο με 4 ή περισσότερους συγγραφείς, χρησιμοποιείτε τη λατινική συντομογραφία 'et al.' (και άλλοι) εντός κειμένου, γραμμένη σε πλάγια γραφή (*italics*).

Για παράδειγμα:

- Οι Hitt et al. (2001) μιλώντας για την στρατηγική επιχειρηματικότητα επισήμαναν ότι....
ή
- Όπως προτείνουν προηγούμενες πρόσφατες μελέτες (π.χ. Douglas et al., 2020; Greckhamer et al., 2018), μια κατάλληλη τεχνική για την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας των επιχειρηματικών φαινομένων είναι....

Ο κατάλογος αναφορών είναι ο κατάλογος, σε συγκεκριμένη μορφή, στο τέλος της εργασίας που περιέχει αναλυτικές πληροφορίες για όλες τις αναφορές που υπάρχουν στο κείμενο. Η τελική λίστα των Βιβλιογραφικών Αναφορών πρέπει να περιέχει όλες τις πηγές για τις οποίες έγινε οπωσδήποτε παραπομπή εντός του κειμένου. Για κάθε βιβλιογραφική πηγή που παρουσιάζεται στο κείμενο θα πρέπει οπωσδήποτε να παρατεθούν όλες οι πληροφορίες της στο τέλος του κειμένου στη λίστα βιβλιογραφικών παραπομπών. Ο λόγος που οι αναφορές γράφονται δύο φορές, τόσο εντός κειμένου όσο και στο τέλος της εργασίας, είναι γιατί την πρώτη φορά γράφεται σύντομα ως αναφορά για να μην παρεμβάλλει τη ροή του κειμένου με αχρείαστες ενδεχομένως λεπτομέρειες αλλά να παραπέμψει στο τέλος αυτού τις πλήρεις πληροφορίες ώστε ο αναγνώστης να μπορέσει να προσεγγίσει το έγγραφο για περαιτέρω ενημέρωση.

Στο τέλος της εργασίας τοποθετούνται όλες οι αναφορές που χρησιμοποιήθηκαν στο εσωτερικό κείμενο της εργασίας δίνοντας πλήρη στοιχεία (π.χ. ονοματεπώνυμο συγγραφέα, χρονολογία, τίτλο συγγράμματος). Κάθε αναφορά ξεκινά με το επώνυμο του συγγραφέα και ύστερα τοποθετούνται τα υπόλοιπα στοιχεία σχετικά με το έργο του. Οι πηγές καταγράφονται αλφαβητικά, με βάση το επίθετο του πρώτου συγγραφέα. Η παράθεση των αναφορών με τα πλήρη στοιχεία στο τέλος της εργασίας επιτρέπει στον αναγνώστη πρόσβαση στο πρωτότυπο έργο. Όλες οι γραμμές εκτός της πρώτης σε κάθε αναφορά παρουσιάζονται με εσοχή ώστε να διευκολύνεται η εύρεση συγκεκριμένων αναφορών. Δεν αριθμούνται οι αναφορές, ούτε τίθενται σε λίστα με κουκκίδες

Ο τρόπος που ακολουθούμε για τον κατάλογο αναφορών είναι η λεγόμενη μορφή κατά Harvard (Harvard Style) και διαφέρει ανάλογα με το είδος της πηγής όπως θα δείτε στον προτεινόμενο οδηγό. Μερικά παραδείγματα παρατίθενται ενδεικτικά παρακάτω:

Ακολουθεί παράδειγμα λίστας αναφορών σε τέσσερα είδη πηγών πληροφόρησης, δηλαδή σε βιβλία, σε κεφάλαια βιβλίων, σε (επιστημονικά) περιοδικά και στο διαδίκτυο.

Σε βιβλία

Bateman, T.S., Snell, S.A. and Konopaske, R. (2020). *Διοίκηση Επιχειρήσεων: Ηγεσία και Συνεργασία σε Έναν Ανταγωνιστικό Κόσμο*. 13^η Έκδοση, Επιστημονική Επιμέλεια από Κατερίνα Σαρρή, Παύλος Δελιάς και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Εκδόσεις Α. Τζιόλα και Υιοί Α.Ε..

Dess, G., McNamara, G., Eisner, A. and Lee, S-H. (2019). *Strategic Management: Text and Cases*, 9th Edition, McGraw-Hill Education, New York.

Schneider, C. Q. and Wagemann, C. (2012). *Set-theoretic methods for the social sciences*, Cambridge University Press, Cambridge.

Κηρυττόπουλος, Κ. (2021). *Διαχείριση Κινδύνων σε Έργα και Οργανισμούς*, εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Σαλαβού, Ε. (2019). *Εισαγωγή στο Μάνατζμεντ: Εταιρικές Λειτουργίες*, εκδόσεις ΟΠΑ, Αθήνα, ISBN 978-618- 83313-1-0.

Σε κεφάλαια βιβλίων

Dimitratos, P., Voudouris, I. and Salavou, H. (2007). Growth of a Greek International New Venture Across Geographic Markets and Industries, in *Anxieties and Management Responses in International Business*, Sinkovics, R. and Yamin, M. (eds.), Palgrave MacMillan, UK, pp. 195-207.

Κοέν, Σ. (2010). Λειτουργία Χρηματοοικονομικών και Λογιστικής στο *Μάνατζμεντ: Εταιρικές Λειτουργίες*, Σαλαβού, Ε. και Κυριακίδου, Ο., εκδόσεις Rosili, Αθήνα, σελ.174-224.

Σε (επιστημονικά) περιοδικά

Boso, N., Cadogan, J. and Story, V. (2013). Market orientation and entrepreneurial orientation as drivers of product innovation success: A study of exporters from a developing economy. *International Small Business Journal*, Vol. 31, pp.57-81.

Dess, G. and Davis, P. (1984). Porter's (1980) Generic Strategies as Determinants of Strategic Group Membership and Organizational Performance, *Academy of Management Journal*, Vol. 27, No. 3, pp. 467-488.

Sarasvathy, S.D., Kumar, K., York, J.G. and Bhagavatula, S. (2014). An effectual approach to international entrepreneurship: Overlaps, challenges, and provocative possibilities. *Entrepreneurship Theory and Practice*, Vol. 38, pp. 71–93.

Zhang, Y., Cui, L., Zhang, G., Sarasvathy, S. and Anusha, R. (2018). An exploratory study of

antecedents of entrepreneurial decision-making logics: The role of self-efficacy, optimism, and perspective taking. *Emerging Markets Finance and Trade*, Vol. 55, pp. 1-14.

Στο διαδίκτυο

- <https://fortune.com/global500/> (προσβάσιμη στις 26 Ιουνίου 2021)
- <https://www.icap.gr/news-publications/news-press-releases/> (προσβάσιμη στις 10 Μαΐου 2021)

Είναι πολύ σημαντικό σε ολόκληρη την εργασία σας να ακολουθείται πιστά κάποιο σύστημα αναφοράς. **Μπορεί να ακολουθηθεί οποιοδήποτε αποδεκτό σύστημα αναφοράς επιστημονικών κειμένων.** Στο παρόν πρότυπο παρουσιάζεται το σύστημα αναφοράς κατά Harvard.

Οδηγός: Προτείνεται να ακολουθήσετε το σύστημα Harvard όπως περιγράφεται εδώ: <https://elc.polyu.edu.hk/referencing/harvard.pdf>

5.11 Παραρτήματα

Παρατίθεται υποστηρικτικό υλικό για να τεκμηριωθούν όσα αναφέρονται στο κυρίως κείμενο χωρίς να διακόπτεται η ροή του. Για παράδειγμα, σε παραρτήματα παρατίθενται πρωτογενή στοιχεία, όπως αριθμητικά δεδομένα μετρήσεων, φόρμες και ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν, απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, κώδικας λογισμικού, κτλ.

Τα παραρτήματα παρατίθενται διαδοχικά με αρίθμηση (π.χ. 1, 2, 3 ή I, II, III, IV) και έχουν τίτλο που προσδιορίζει το περιεχόμενό τους. Στα παραρτήματα έχουν γίνει παραπομπές από το κυρίως κείμενο. Ο πίνακας περιεχομένων παραθέτει τα παραρτήματα με τίτλους.

6. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ

Το κείμενο της ΔΕ ενδείκνυται να έχει την παρακάτω μορφοποίηση:

1. *Συνεχόμενη και ενιαία αρίθμηση σελίδων.* Η αρίθμηση ξεκινάει από το εξώφυλλο, δηλαδή από την σελίδα 1 και τοποθετείται στο ίδιο σημείο για όλες τις σελίδες (π.χ. κέντρο ή εξωτερικό άκρο του κάτω μέρους της σελίδας).
2. *Υπέρτιτλος και υπότιτλος.* Όλες οι σελίδες περιλαμβάνουν υπέρτιτλο και υπότιτλο. Στον υπέρτιτλο αναγράφονται το πρόγραμμα και ο τίτλος της εργασίας, ενώ στον υπότιτλο το όνομα του συγγραφέα, το ακαδημαϊκό έτος και η αριθμημένη σελίδα.
3. *Επικεφαλίδες.* Κάθε κεφάλαιο ξεκινάει σε καινούρια σελίδα (ισχύει μόνο για τα κεφάλαια πρώτου επιπέδου και όχι για τα υποκεφάλαια). Τα κεφάλαια πρέπει να είναι αριθμημένα, όπως στο παρόν εγχειρίδιο. Ενδείκνυται να μη χρησιμοποιούνται υποκεφάλαια άνω των τεσσάρων επιπέδων γιατί το κείμενο γίνεται δυσανάγνωστο.
4. *Γραμματοσειρά και στοίχιση.* Το κυρίως κείμενο της ΔΕ πρέπει να είναι γραμμένο σε επίσημη γραμματοσειρά επιστημονικών κειμένων, δηλαδή Arial 11, με διάστιχο 1,5 γραμμή και πλήρη στοίχιση. Μικρότερα στοιχεία (όχι <8) μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε υποσημειώσεις, πίνακες, σχήματα, κτλ.
5. *Περιθώρια σελίδας.* Σημειώνεται ότι τα περιθώρια σελίδας πρέπει να συμφωνούν με το πρότυπο του Word (2,54 εκ. πάνω/κάτω και 3,17 εκ. αριστερά/δεξιά).
6. *Μέγεθος.* Το κείμενο της ΔΕ ενδείκνυται να έχει έκταση από 19.000 έως 25.000 λέξεις (75-100 σελίδες), δηλαδή περίπου 250 λέξεις/σελίδα, με ομαλή ροή κειμένου κατά μήκος όλων των κεφαλαίων.
7. *Αναφορές.* Στο τέλος του κειμένου της ΔΕ παρατίθενται όλες οι αναφορές του κυρίως κειμένου με αλφαβητική σειρά. Οι αναφορές πρέπει να είναι πλήρεις για να μπορεί ο αναγνώστης να αναζητήσει την πρωτότυπη πηγή. Οι αναφορές στο κυρίως κείμενο καταγράφουν μόνο τους συγγραφείς και τη χρονολογία του έργου τους ενώ οι αναφορές στο τέλος του κειμένου της ΔΕ καταγράφουν πλήρη στοιχεία (συγγραφέας/συγγραφείς, τίτλος έργου, χρονολογία έργου, φορέας έκδοσης, κτλ.). Σε περίπτωση χρήσης διαδικτυακού συνδέσμου απαιτείται επιπλέον η ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης.
8. *Σχήματα.* Τα σχήματα πρέπει να έχουν τίτλο και διακριτή αρίθμηση. Το κείμενο πρέπει να παραπέμπει στο σχήμα βάσει αρίθμησης. Στο τέλος της ΔΕ ενδείκνυται να υπάρχει κατάλογος σχημάτων.
9. *Πίνακες.* Οι πίνακες πρέπει να έχουν τίτλο και διακριτή αρίθμηση. Το κείμενο πρέπει να παραπέμπει στον πίνακα βάσει αρίθμησης. Στο τέλος της ΔΕ ενδείκνυται να υπάρχει κατάλογος πινάκων. Σε περίπτωση που τα στοιχεία είναι δευτερογενή, πρέπει να γίνει αναφορά.

7. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ – ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

7.1 Τι είναι λογοκλοπή (plagiarism);

Η λογοκλοπή (plagiarism) λαμβάνει χώρα όταν ο φοιτητής υποβάλλει μια εργασία στην οποία οι ιδέες, οι λέξεις ή φράσεις ή προτάσεις έχουν στηριχτεί σε πηγές άλλων αλλά παρουσιάζονται ως δικές του. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουν αναγνωρισθεί κατάλληλα οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί και δεν έχουν αναφερθεί πλήρως, είτε μέσα στο κείμενο είτε στη βιβλιογραφική λίστα στο τέλος, όλα τα στοιχεία των πηγών είτε σκόπιμα είτε κατά λάθος.

Παραδείγματα λογοκλοπής

- Η παρουσίαση δουλειάς άλλων χωρίς βιβλιογραφική πηγή ή παραπομπή
- Η χρήση των ιδεών άλλων συγγραφέων και η παρουσίασή τους ως πρωτότυπη δουλειά
- Η εκτεταμένη αντιγραφή κειμένων χωρίς βιβλιογραφική πηγή ή παραπομπή

Η λογοκλοπή πρέπει οπωσδήποτε να αποφεύγεται κατά τη συγγραφή οποιασδήποτε επιστημονικής εργασίας και φυσικά κατά τη συγγραφή της εργασίας.

Συνεπώς, κάθε χρήση αυτούσιου ή ευθέως μεταφρασμένου κειμένου, διαγράμματος, πίνακα ή δεδομένου, θα πρέπει να επισημαίνεται από το συγγραφέα της εργασίας με την κατάλληλη αναφορά, και εφόσον πρόκειται για αυτούσιο κείμενο με «εισαγωγικά και πλάγια γράμματα».

7.2 Χρήσιμες συμβουλές για αποφυγή λογοκλοπής

Μερικοί σημαντικοί και πρακτικοί κανόνες ως προς την αποφυγή της λογοκλοπής είναι οι εξής:

- Δε δύναται να χρησιμοποιηθεί αυτούσιο το κείμενο από κάποια άλλη εργασία χωρίς εισαγωγικά και βιβλιογραφική πηγή.
- Πρέπει να είναι ξεκάθαρο σε ποιόν ανήκει αυτό που χρησιμοποιήθηκε μέσα στο κείμενο.
- Οι μεταφράσεις κειμένων από άλλη γλώσσα δεν αποτελούν εξαίρεση στη λογοκλοπή. Και σε αυτή την περίπτωση πρέπει να υπάρχει είτε σύνθεση όσων χρησιμοποιούνται και να αναγράφεται η βιβλιογραφική πηγή ή να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά και η βιβλιογραφική πηγή όταν παρουσιάζονται αυτούσια.

8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΕ

Η αξιολόγηση της ΔΕ περιλαμβάνει διακριτά στάδια από την υποβολή της μέχρι τον προσδιορισμό βαθμού (βλ. Παράρτημα 2). Ακολουθεί λεπτομερής περιγραφή:

1. Η ΔΕ πρέπει να παραδοθεί μέχρι τέλη Ιανουαρίου του 3ου ακαδημαϊκού έτους φοίτησης. Το κείμενό της πρέπει να αποσταλεί σε ηλεκτρονική μορφή (σε pdf) στην τριμελή εξεταστική επιτροπή και στις δύο γραμματείες.
2. Η παρουσίαση της ΔΕ γίνεται ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η αξιολόγηση της ΔΕ βασίζεται σε παραμέτρους, όπως βιβλιογραφική ανασκόπηση, επαρκή διατύπωση προβλήματος, επιλογή και εφαρμογή κατάλληλης επιστημονικής μεθοδολογίας, επαρκή παρουσίαση αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, ποιότητα και επάρκεια έρευνας. Μετά την παρουσίαση, η βαθμολογία της ΔΕ, υποβάλλεται στη Γραμματεία του Δ.Δ.Π.Μ.Σ.
3. Η προφορική υποστήριξη της ΔΕ πραγματοποιείται την περίοδο Φεβρουαρίου του 3ου ακαδημαϊκού έτους φοίτησης σύμφωνα με πρόγραμμα που δημοσιεύεται από τη Γραμματεία.
4. Μια εβδομάδα πριν από την ημερομηνία εξέτασης, κάθε φοιτητής πρέπει να αποστείλει ηλεκτρονικά το αρχείο παρουσίασης διαφανειών (σε pdf) στην τριμελή εξεταστική επιτροπή και στις δύο γραμματείες.
5. Η εξέταση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 20 λεπτά. Ο εξεταζόμενος παρουσιάζει τη ΔΕ, διανέμοντας αν επιθυμεί εκτύπωση της παρουσίασης, ενώ στη συνέχεια καλείται να ανταποκριθεί σε ερωτήσεις της εξεταστικής επιτροπής.
6. Ο βαθμός της ΔΕ συνιστά το ένα έκτο (1/6) της τελικής βαθμολογίας. Τα υπόλοιπα πέντε έκτα (5/6) προκύπτουν από την επίδοση στα μαθήματα.
7. Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από τρεις μήνες, ούτε αργότερα από έξι, από την προηγούμενη εξέταση. Εφόσον η εργασία κριθεί επαρκής, ο μέγιστος βαθμός που μπορεί να λάβει είναι μειωμένος σύμφωνα με τον τύπο: $[(\text{Βαθμός} - 5)/2 + 5]$. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το πρόγραμμα μετά από απόφαση της Ε.Δ.Ε.
8. Αν ο φοιτητής δεν ολοκληρώσει τη ΔΕ μέσα στα ανωτέρω προβλεπόμενα χρονικά όρια, δικαιούται παράταση έως την επόμενη περίοδο υποβολής και αξιολόγησης των διπλωματικών εργασιών (με την επόμενη σειρά φοίτησης) μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον η εργασία κρίνεται επαρκής, ο βαθμός που λαμβάνει ο φοιτητής είναι μειωμένος σύμφωνα με τον τύπο: $[(\text{Βαθμός} - 5)/2 + 5]$. Εάν η εργασία δεν ολοκληρωθεί στο συγκεκριμένο διάστημα, ο φοιτητής δεν έχει δικαίωμα άλλης παράτασης και δεν του απονέμεται το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα αλλά Πιστοποιητικό Παρακολούθησης.

9. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΔΕ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΟΠΑ

Η μεταπτυχιακή ΔΕ, εφόσον εγκριθεί από την εξεταστική επιτροπή, αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΟΠΑ και κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών της Σχολής, καθώς και στη Βιβλιοθήκη του ΟΠΑ με σκοπό να διατεθεί σε σχετικά αποθετήρια συστήματα.

Παράρτημα 1. ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΕ

(υπογεγραμμένη στη 2η σελίδα του κειμένου)

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη μεταπτυχιακή ΔΕ για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών του ΔΔΠΜΣ Διοίκηση Επιχειρήσεων - Athens MBA, έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Το κείμενο της εργασίας έχει δημιουργηθεί από εμένα, εκφράζει τις προσωπικές μου απόψεις και είναι πρωτότυπο. Οι αναφορές στο τέλος του κειμένου (π.χ. άρθρα, βιβλία, διαδίκτυο) έχουν αποδοθεί με ακρίβεια, είναι πλήρεις, τοποθετούνται αλφαβητικά και αντιστοιχίζονται με τις αναφορές που παρατίθενται στο σύνολο του κειμένου».

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Παράρτημα 2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΕ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	<5,0	5,0 – 6,0	6,5 – 7,5	8,0 – 9,0	9,5 – 10,0
Συνεισφορά στο αντικείμενο που πραγματεύεται η ΔΕ	§ Υπάρχει περιορισμένη αντίληψη του αντικειμένου και δεν υφίσταται συνεισφορά της ΔΕ στο αντικείμενο που πραγματεύεται	§ Υπάρχει αντίληψη του αντικειμένου αλλά δεν υφίσταται ουσιαστική συνεισφορά της ΔΕ στο αντικείμενο που πραγματεύεται	§ Υπάρχει αντίληψη του αντικειμένου αλλά υφίσταται περιορισμένη συνεισφορά της ΔΕ στο αντικείμενο που πραγματεύεται	§ Υπάρχει εις βάθος αντίληψη του αντικειμένου και η ΔΕ παρουσιάζει ικανοποιητική συνεισφορά στο αντικείμενο που πραγματεύεται	§ Υπάρχει εις βάθος αντίληψη του αντικειμένου, η ΔΕ παρουσιάζει σημαντική συνεισφορά στο αντικείμενο που πραγματεύεται και εμφανίζει μεγάλο βαθμό πρωτοτυπίας
Δομή ΔΕ (βλ. Οδηγό Εκπόνησης ΔΕ)	§ Η δομή της ΔΕ είναι προβληματική	§ Η δομή της ΔΕ δεν είναι ξεκάθαρη, αλλά οριακά αποδεκτή	§ Η δομή της ΔΕ είναι αποδεκτή	§ Η δομή της ΔΕ είναι κατανοητή και καλοσχεδιασμένη	§ Η δομή της ΔΕ είναι κατανοητή και καλοσχεδιασμένη
Ερευνητικά Ερωτήματα/ Μεθοδολογική προσέγγιση	§ Δεν υφίστανται διατυπωμένα ερευνητικά ερωτήματα και μεθοδολογική προσέγγιση ή υφίστανται σοβαρά μεθοδολογικά σφάλματα	§ Υφίσταται υποτυπώδης μεθοδολογική προσέγγιση, ενώ τα ερευνητικά ερωτήματα δεν είναι σαφώς ή επιτυχώς ορισμένα	§ Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι σαφώς διατυπωμένα και υφίσταται τεκμηριωμένη μεθοδολογική προσέγγιση	§ Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι ευστόχως επιλεγμένα και σαφώς διατυπωμένα και η μεθοδολογική προσέγγιση είναι ορθά διαμορφωμένη και πλήρως τεκμηριωμένη	§ Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι ευστόχως επιλεγμένα και σαφώς διατυπωμένα και η μεθοδολογική προσέγγιση είναι ορθά διαμορφωμένη και πλήρως τεκμηριωμένη
Ποσοτική/ Ποιοτική ανάλυση αποτελεσμάτων	§ Η ποσοτική/ ποιοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι εξαιρετικά περιορισμένη ή ανύπαρκτη	§ Η ποσοτική/ ποιοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι περιορισμένη	§ Η ποσοτική/ ποιοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι επαρκής	§ Η ποσοτική/ ποιοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι εκτεταμένη	§ Η ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι εκτεταμένη και εις βάθος τεκμηριωμένη
Χρήση Μεθόδων/ Εργαλείων	§ Δεν υφίσταται συντεταγμένη χρήση επιστημονικών μεθόδων και εργαλείων	§ Υφίσταται περιορισμένη χρήση επιστημονικών μεθόδων και εργαλείων	§ Χρησιμοποιούνται βασικές επιστημονικές μέθοδοι και εργαλεία στην ΔΕ	§ Χρησιμοποιούνται επαρκώς επιστημονικές μέθοδοι και εργαλεία στην ΔΕ	§ Χρησιμοποιούνται εκτεταμένα κατάλληλες επιστημονικές μέθοδοι και εργαλεία στην ΔΕ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	<5,0	5,0 – 6,0	6,5 – 7,5	8,0 – 9,0	9,5 – 10,0
Κριτική ανάλυση αποτελεσμάτων	§ Δεν υφίσταται κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων	§ Υφίσταται εξαιρετικά περιορισμένη κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων	§ Υφίσταται κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων, το βάθος όμως της ανάλυσης είναι περιορισμένο	§ Υφίσταται εις βάθος κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων	§ Υφίσταται εις βάθος κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων και αναγνωρίζονται ουσιαστικοί τομείς για περαιτέρω έρευνα
Ποιότητα γραπτού λόγου	§ Υφίστανται πολλά συντακτικά και ορθογραφικά σφάλματα στο κείμενο	§ Υπάρχουν ορισμένα σφάλματα στο κείμενο που υποδηλώνουν προχειρότητα και βιασύνη κατά τη συγγραφή	§ Η ποιότητα γραπτού λόγου είναι καλή, με μικρά και όχι σημαντικά σφάλματα	§ Η ποιότητα γραπτού λόγου είναι πολύ καλή	§ Η ποιότητα του γραπτού λόγου της ΔΕ είναι εξαιρετική
Υιοθέτηση προτύπων συγγραφής ΔΕ (μορφοποίηση κειμένου, πινάκων και σχημάτων, βιβλιογραφικές αναφορές, κτλ.)	§ Δεν ακολουθήθηκαν πιστά τα πρότυπα συγγραφής	§ Ακολουθήθηκαν σε γενικές γραμμές τα πρότυπα συγγραφής αλλά με παρατυπίες	§ Ακολουθήθηκαν πιστά τα πρότυπα συγγραφής	§ Ακολουθήθηκαν πιστά τα πρότυπα συγγραφής	§ Ακολουθήθηκαν πιστά τα πρότυπα συγγραφής
Προφορική υποστήριξη ΔΕ	§ Η υποστήριξη της ΔΕ ήταν προβληματική και δεν κάλυψε βασικά ερωτήματα των εξεταστών	§ Η υποστήριξη της ΔΕ ήταν ελλιπής και κάλυψε ορισμένα ερωτήματα των εξεταστών, παρόλα αυτά υπήρχαν κενά σημεία στην υποστήριξη	§ Η υποστήριξη της ΔΕ ήταν ικανοποιητική και κάλυψε τα βασικότερα ερωτήματα των εξεταστών, παρόλα αυτά υπήρχαν κενά σημεία στην υποστήριξη	§ Η υποστήριξη της ΔΕ ήταν πολύ καλή και κάλυψε τα ερωτήματα των εξεταστών, ενώ ο φοιτητής είχε ενεργή συμμετοχή καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίασης	§ Η παρουσίαση ήταν εξαιρετική, δημιούργησε έντονο ενδιαφέρον στους εξεταστές και αποτέλεσε αφορμή για δημιουργική ανταλλαγή απόψεων